

Broszura informacyjna

NARODOWE CENTRUM NAUKI

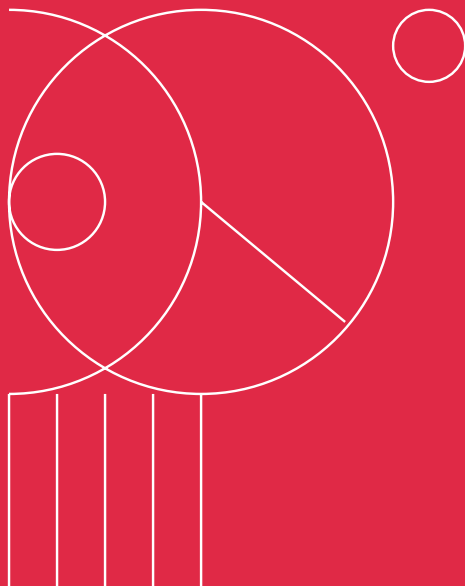
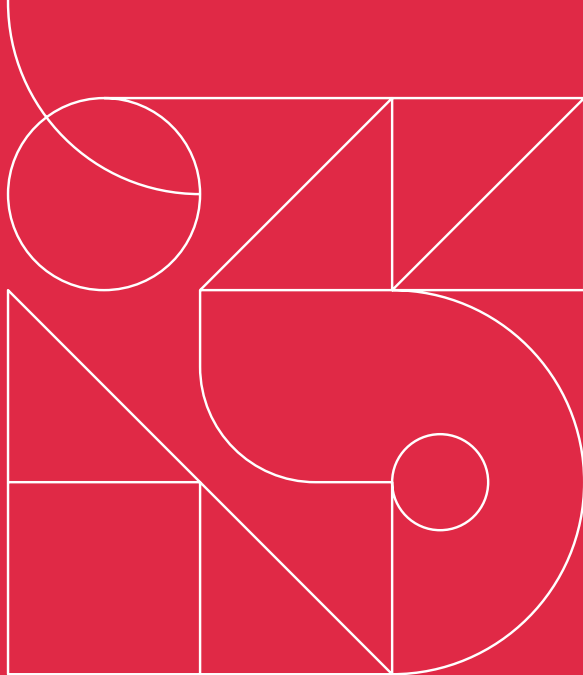
Narodowe Centrum Nauki

ul. Twardowskiego 16
30-312 Kraków
tel. +48 12 341 90 03
e-mail: biuro@ncn.gov.pl
www.ncn.gov.pl

- @NarodoweCentrumNauki
- @ncn_gov_pl
- NCN National Science Centre
- @NCN_PL
- @ncngovpl
- Narodowe Centrum Nauki
- @narodowe-centrum-nauki
- @ncn.gov.pl

Projekt/skład: Studio Graficzne PAPER CUT
Druk: Patent Druk

Zdjęcia: Łukasz Bera

Narodowe Centrum Nauki

Narodowe Centrum Nauki (NCN) to agencja wykonawcza powołana do wspierania badań podstawowych, czyli prac empirycznych lub teoretycznych podejmowanych przede wszystkim w celu zdobycia nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów, bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne. Misją NCN jest podnoszenie jakości i efektywności badań dzięki konkurencyjnemu systemowi przyznawania grantów oraz działanie na rzecz wzrostu znaczenia polskiej nauki na arenie międzynarodowej. Centrum regularnie ogłasza konkursy na projekty badawcze i działania naukowe. Nasz budżet w 2025 r. to niemal 1,7 mld zł na finansowanie badań podstawowych.

Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki weszła w życie 1 października 2010 r. Centrum oficjalnie rozpoczęło działalność 4 marca 2011 r., a kilkanaście dni później ogłosiło pierwsze

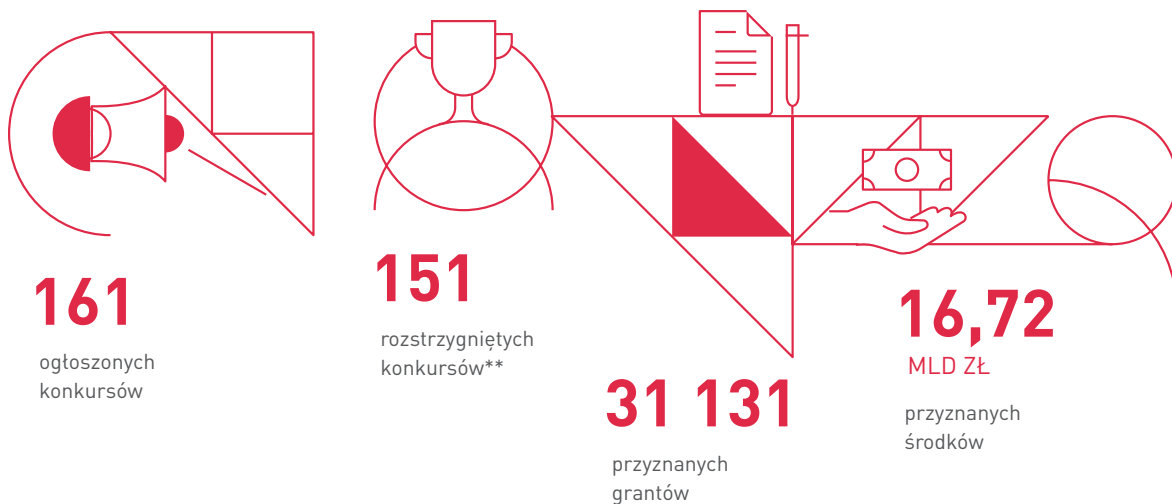
konkursy. Nadzór nad NCN sprawuje minister nauki i szkolnictwa wyższego, zaś za kształt konkursów odpowiada Rada składająca się z 24 wybitnych naukowców. Pracami biura kieruje dyrektor.

NCN finansuje badania podstawowe również we współpracy z zagranicznymi instytucjami wspierającymi naukę. Jest koordynatorem partnerstwa europejskiego Social Transformations and Resilience projektowanego w ramach programu ramowego Unii Europejskiej na rzecz badań i innowacji Horyzont Europa, sieci QuantERA oraz CHANSE przy wykorzystaniu środków Unii Europejskiej z programu Horyzont 2020 oraz koordynatorem działań krajowych w Europejskim Partnerstwie na rzecz Bioróżnorodności Biodiversa+ współfinansowanym ze środków Komisji Europejskiej. Centrum jest również operatorem programu „Badania” w zakresie badań podstawowych w ramach funduszy EOG i funduszy norweskich.

NCN w liczbach

marzec 2011 – grudzień 2024

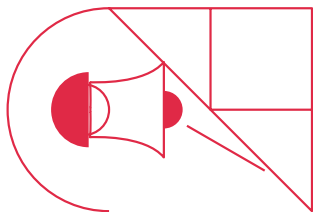
Konkursy krajowe*

* Dane dotyczą konkursów krajowych z bieżącej oferty NCN, konkursów zawieszonych, konkursu SZYBKA ŚCIEŻKA DOSTĘPU DO FUNDUSZY NA BADANIA NAD COVID-19 oraz Specjalnego Programu dla ukraińskich naukowców, a także ścieżki OPUS LAP w obrębie konkursu OPUS. Liczba i kwota przyznanych grantów uwzględnia również granty przyznane z odwołania według stanu na koniec 2024 r.

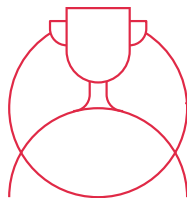
** Liczba nie uwzględnia konkursów TANGO, które zostały rozstrzygnięte przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.

Konkursy międzynarodowe*

124

ogłoszone
konkursy

120

rozstrzygniętych
konkursów

997

przyznanych
grantów

1,11

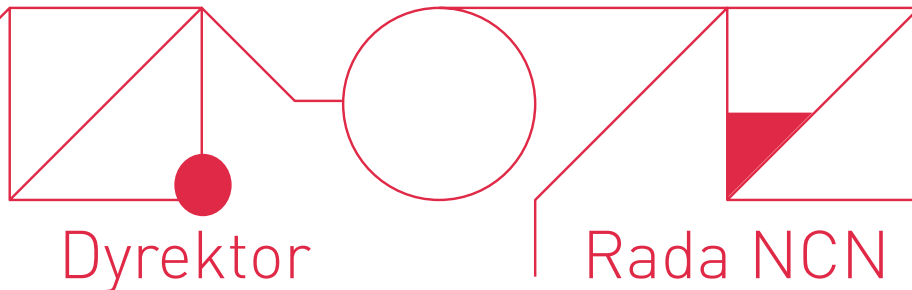
MLD ZŁ

przyznanych
środków**

* Dane dotyczą konkursów dwu- i wielostronnych zorganizowanych w ramach współpracy międzynarodowej, konkursów POLONEZ i POLONEZ BIS dofinansowanych ze środków programu ramowego UE Horyzont 2020 w zakresie badań naukowych i innowacji na podstawie umów nr 665778 i 945339 w ramach Marie Skłodowska-Curie Actions, konkursów zorganizowanych w ramach tzw. funduszy EOG i funduszy norweskich, w tym specjalnego programu stypendialnego dla studentów i naukowców z Ukrainy nieposiadających stopnia doktora, konkursów ogłaszanych wraz z Narodową Agencją Wymiany Akademickiej, konkursu ARTIQ oraz konkursów Dioscuri. Jako otwarte w trybie ciągłym, Weave-UNISONO i IMPRESS-U nie zostały uwzględnione w liczbie konkursów rozstrzygniętych, ale granty sfinansowane w ramach tych konkursów wliczono do liczby przyznanych grantów i wysokości przyznanych środków.

** Podana kwota obejmuje zarówno wkład NCN, jak i środki Komisji Europejskiej. Wliczone zostały również wnioski zakwalifikowane do finansowania w konkursach Dioscuri. Kwota obejmuje finansowanie przyznane wg decyzji, bez uwzględnienia rezygnacji i odwołań.

Struktura organizacyjna

kieruje działalnością Narodowego Centrum Nauki. Odpowiada za realizację zadań ustawowych i gospodarkę finansową Centrum oraz reprezentuje je na zewnątrz.

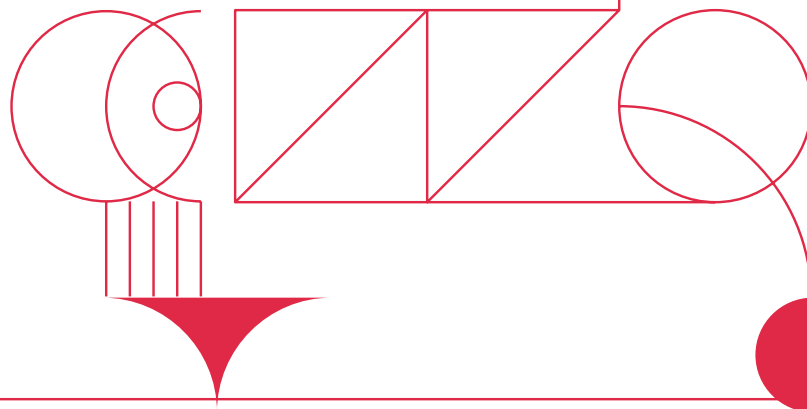

POZNAJ
DYREKCJĘ
NCN

jest złożona z 24 naukowców reprezentujących różne dyscypliny nauki. Rada określa m.in. priorytetowe obszary badań podstawowych zgodnie ze strategią rozwoju kraju, warunki przeprowadzania konkursów na projekty badawcze i wysokość środków na nie przeznaczonych, a także ogłasza konkursy na stypendia doktorskie i staże po uzyskaniu stopnia naukowego doktora. Powołuje również członków zespołów ekspertów oceniających wnioski o finansowanie projektów badawczych.

ZOBACZ
SKŁAD
RADY

Koordynatorzy dyscyplin

odpowiadają za organizację prac zespołów ekspertów i przeprowadzanie konkursów na projekty badawcze i działania naukowe. Dbają o zapewnienie ich właściwego, bezstronnego i rzetelnego przebiegu. Koordynatorzy mają co najmniej stopień naukowy doktora i są wybierani w drodze otwartego konkursu. Pracują w trzech zespołach: nauk humanistycznych, społecznych i o sztuce, nauk ścisłych i technicznych oraz nauk o życiu.

POZNAJ
NASZYCH
KOORDYNATORÓW

Biuro NCN

to część administracyjna Centrum, składająca się z kilku działów i kilkunastu zespołów, odpowiedzialnych za udzielanie informacji wnioskodawcom, obsługę konkursów na projekty badawcze oraz organizację posiedzeń zespołów ekspertów. Pracownicy biura zajmują się również bieżącym wsparciem grantobiorców realizujących projekty, zarządzają procesem podpisywania umów o finansowanie projektów, sprawują nadzór nad ich realizacją, podejmują współpracę międzynarodową w zakresie finansowania badań.

SKONTAKTUJ
SIĘ Z BIUREM

Konkursy NCN

Narodowe Centrum Nauki wspiera badania podstawowe finansując projekty badawcze oraz działania naukowe wyłonione w trybie konkursowym. W ofercie NCN znajdują się konkursy adresowane do naukowców na każdym etapie kariery, niezależnie od wieku i stażu. Mogą brać w nich udział również obcokrajowcy. Dokumentacja jest zawsze dostępna w języku polskim i angielskim, a we wniosku tylko pojedyncze sekcje trzeba wypełnić po polsku.

W ofercie znajdują się obecnie zarówno konkursy krajowe, jak i ogłaszane we współpracy dwu- lub wielostronnej z innymi agencjami finansującymi badania naukowe, a także szereg programów organizowanych przez duże konsorcja międzynarodowe, partnerstwa i sieci typu ERA-NET, których Centrum jest uczestnikiem.

Wnioski do NCN można składać w trzech obszarach tematycznych – grupach nauk:

Naukowcy mogą składać wnioski z ramienia podmiotu, w którym są zatrudnieni (np. uczelni, instytutu naukowego PAN, instytutu badawczego) lub starać się o finansowanie indywidualnie. W większości konkursów w projekcie można zaplanować zakup aparatury naukowo-badawczej, z wyłączeniem tzw. dużej infrastruktury badawczej. Wnioski należy przygotować według wytycznych konkursowych oraz przestać do NCN w postaci elektronicznej poprzez system OSF zgodnie z terminami naboru wniosków.

Finansowanie otrzymują najlepsze projekty badawcze z zakresu badań podstawowych, których kierownicy dysponują niezbędnym doświadczeniem naukowym oraz zapleczem odpowiednim do ich realizacji.

nauki humanistyczne,
społeczne i o sztuce

nauki ścisłe
i techniczne

nauki o życiu

Krajowe

REGULARNE

finansowane z budżetu NCN konkursy na projekty badawcze oraz działania naukowe, ogłaszane zgodnie z harmonogramem konkursów raz lub dwa razy w roku, skierowane do różnych grup badaczy

MINIATURA

SONATA BIS

PRELUDIUM

OPUS

SONATINA

MAESTRO

SONATA

OGŁASZANE WE WSPÓŁPRACY Z NARODOWĄ AGENCJĄ WYMIANY AKADEMICKIEJ (NAWA)

- POLSKIE POWROTY NAWA

Międzynarodowe

DWUSTRONNE

organizowane we współpracy z jedną zagraniczną instytucją finansującą badania naukowe, ogłaszane zwykle naprzemiennie, raz na dwa lata

SHENG

DAINA

PROGRAM WEAVE

konkursy na międzynarodowe projekty badawcze organizowane we współpracy z zagranicznymi agencjami finansującymi badania naukowe w oparciu o procedurę Lead Agency Procedure (LAP)

- WEAVE-UNISONO
- OPUS + LAP/Weave

WIELOSTRONNE

konkursy na projekty angażujące kilku międzynarodowych partnerów, organizowane w wybranym obszarze tematycznym przez sieci instytucji finansujących badania naukowe

Konkursy krajowe

Szczegółowe warunki konkursów mogą się różnić w zależności od edycji. Aktualne informacje dotyczące konkursów publikowane są na stronie internetowej www.ncn.gov.pl.

PRELUDIUM

Konkurs na projekty badawcze realizowane przez osoby, które nie mają stopnia naukowego doktora. Projekty mogą trwać od roku do 3 lat i są realizowane pod nadzorem promotora lub opiekuna naukowego. Badania finansowane w ramach tego konkursu nie muszą być związane z przygotowywaną rozprawą doktorską.

SONATINA

Konkurs na projekty badawcze realizowane przez osoby będące do 3 lat po uzyskaniu stopnia naukowego doktora. Umożliwia pełnoetatowe zatrudnienie na stanowisku naukowym. Laureat konkursu otrzymuje również środki finansowe na realizację projektu badawczego w miejscu zatrudnienia.

SONATA

Konkurs na projekty badawcze realizowane przez osoby posiadające stopień naukowy doktora. Celem tego konkursu jest wsparcie kierownika projektu w prowadzeniu badań naukowych o charakterze podstawowym, również z wykorzystaniem nowoczesnego zaplecza aparaturowego i/lub rozwiązania metodologicznego. W konkursie mogą brać udział naukowcy, którzy uzyskali stopień naukowy doktora od 2 do 7 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem.

SONATA BIS

Konkurs na projekty badawcze mające na celu powołanie nowego zespołu naukowego realizowane przez osoby posiadające stopień lub tytuł naukowy, które uzyskały stopień doktora w okresie od 5 do 12 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem. Konkurs skierowany jest do wyróżniających się młodych badaczy, którzy chcą utworzyć własny zespół, z którym będą prowadzić najbardziej nowatorskie prace.

MINIATURA

Konkurs na działania naukowe służące realizacji badań podstawowych. Ma na celu finansowe wsparcie działania naukowego (to jest badań wstępnych, kwerendy lub wyjazdu o charakterze naukowym), służącego przygotowaniu przyszłego projektu badawczego. Konkurs skierowany jest do osób, które uzyskały stopień doktora w okresie do 12 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem, nie kierowały i nie kierują projektem badawczym oraz nie są laureatami konkursów na stypendia doktorskie lub staże finansowane ze środków NCN. We wniosku można zaplanować mentoring NCN w celu uzyskania merytorycznego wsparcia mentora w przygotowaniu założeń przyszłego projektu badawczego.

MAESTRO

Konkurs na projekty badawcze prowadzone przez doświadczonych naukowców, mające na celu realizację pionierskich badań, w tym interdyscyplinarnych, ważnych dla rozwoju nauki, wykraczających poza dotychczasowy stan wiedzy, których efektem mogą być odkrycia naukowe. W konkursie mogą brać udział osoby posiadające co najmniej stopień naukowy doktora, które w ciągu ostatnich 10 lat przed rokiem złożenia wniosku spełniły określone w ogłoszeniu kryteria m.in. opublikowały co najmniej pięć publikacji w renomowanych czasopiśmie naukowych oraz kierowały realizacją co najmniej dwóch projektów badawczych wytonionych w drodze konkursu.

OPUS

Konkurs na projekty badawcze otwarty dla wszystkich naukowców, niezależnie od etapu kariery naukowej. Projekty są realizowane indywidualnie przez kierownika projektu lub przez zespoły badawcze, w skład których wchodzi kierownik oraz adekwatna do zakresu projektu liczba wykonawców. Projekty OPUS można realizować bez udziału partnerów zagranicznych, ale również we współpracy z partnerami z zagranicznych instytucji naukowych lub z wykorzystaniem przez polskie zespoły badawcze wielkich międzynarodowych urządzeń badawczych.

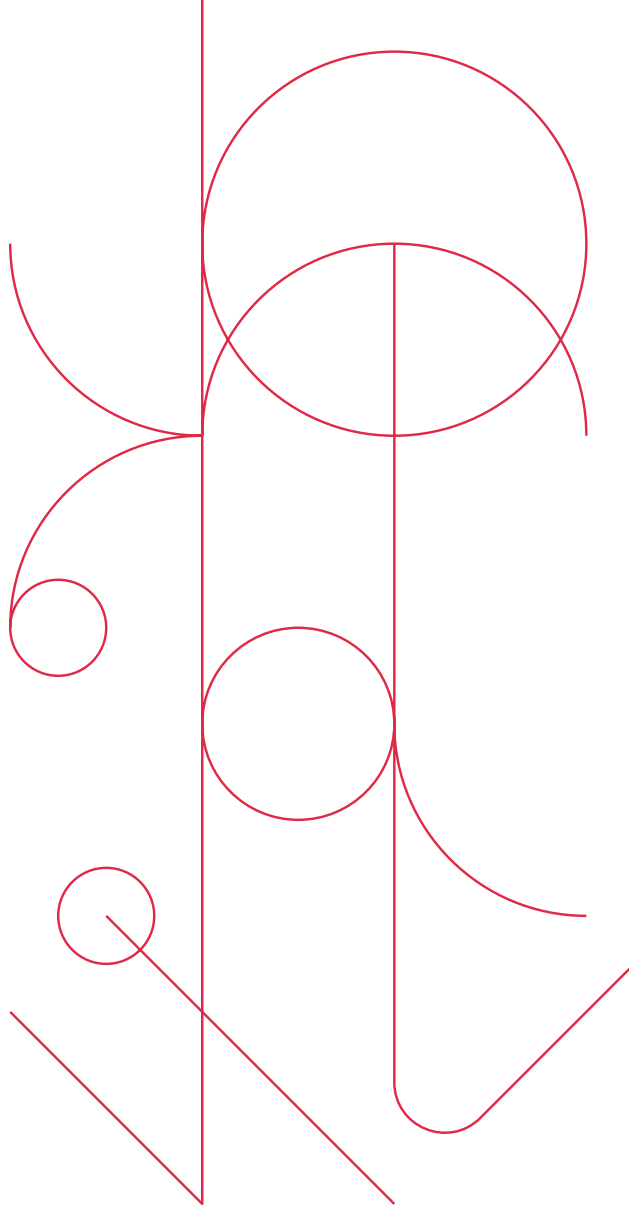
We wrześniu 2025 r. w ścieżce OPUS + LAP/ Weave otwarty zostanie nabór na projekty międzynarodowe realizowane we współpracy z zespołami z Austrii, Czech, Słowenii, Szwajcarii, Niemiec, Luksemburga oraz Belgii – Flandrii, których zadania finansowane będą przez agencje partnerskie NCN, w oparciu o rekomendację Centrum pełniące rolę tzw. agencji wiodącej odpowiedzialnej za ocenę merytoryczną wniosku.

KONKURSY OGŁASZANE WE WSPÓŁPRACY Z NARODOWĄ AGENCJĄ WYMIANY AKADEMICKIEJ

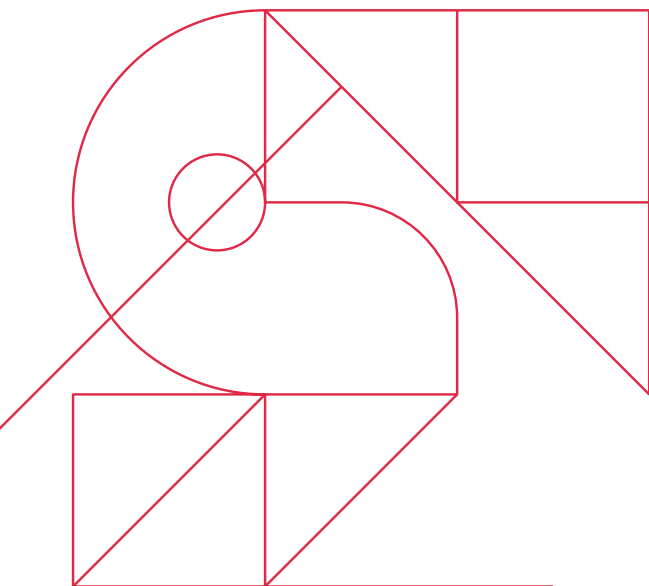
Narodowe Centrum Nauki organizuje również programy we współpracy z polskimi instytucjami finansującymi naukę.

Współpraca między NCN i NAWA realizowana jest w ramach konkursu Polskie Powroty NAWA (od trzeciej edycji) – skierowanego do polskich naukowców pracujących za granicą, umożliwiającego im powrót do kraju i zatrudnienie w polskich jednostkach naukowo-badawczych.

NAWA pokrywa w tych projektach koszty zatrudnienia naukowców i członków zespołów projektowych, ich adaptacji i organizacji miejsca pracy, a także przeprowadzki do kraju. NCN finansuje natomiast tzw. komponenty badawcze realizowane w trakcie pierwszych 18 miesięcy od rozpoczęcia projektu. Wsparcie obejmuje podstawowe środki na prowadzenie badań, które następnie mogą być kontynuowane w ramach większych projektów badawczych.

Współpraca międzynarodowa

Od początku działalności Narodowe Centrum Nauki wspólnie z instytucjami wspierającymi badania naukowe z zagranicy ogłasza konkursy na międzynarodowe projekty badawcze. Centrum współpracuje także z innymi agencjami, kształtując europejską politykę naukową i angażując się w działania stowarzyszenia Science Europe bądź projekty o charakterze tzw. CSA – *Coordination and Support Actions* (Działań Koordynacyjnych i Wspierających).

NCN co roku ogłasza konkursy wielostronne, współorganizowane z zagranicznymi agencjami finansującymi badania naukowe w ramach międzynarodowych sieci wspierających określone dziedziny nauk. Jest także koordynatorem dwóch sieci o tym charakterze – w obszarze technologii kwantowych (QuantERA) oraz w obszarze nauk społecznych i humanistycznych (CHANSE). Centrum prowadzi również program POLONEZ BIS adresowany do naukowców z zagranicy i współfinansowany w ramach inicjatywy Marie Skłodowska-Curie Actions.

Międzynarodowe sieci z udziałem NCN ogłaszające konkursy na międzynarodowe projekty badawcze w latach 2025 i 2026

Nazwa	Liczba organizacji	Liczba krajów	Obszary badawcze wspierane przez sieć
Biodiversa+	83	41	ochrona środowiska naturalnego i zrównoważone zarządzanie bioróżnorodnością
OHAMR	50	28	lekooporność drobnoustrojów
M-ERA.NET	49	35	nauka o materiałach, inżynieria materiałowa, niskoemisyjne technologie energetyczne, materiały na potrzeby przyszłych technologii produkcji akumulatorów, zgodnie z założeniami Europejskiego Zielonego Ładu
QuantERA	41	31	technologie kwantowe
Trans-Atlantic Platform (T-AP)	16	12	nauki humanistyczne i społeczne
LUKE	20	13	program na rzecz budowania i wzmocnienia potencjału nauki ukraińskiej
WEAVE	12 (NCN – współpraca z 7 agencjami)	12 (NCN – współpraca z 6 krajami)	wszystkie obszary badań
NSF-CEUS	6	6	nauki matematyczne

Międzynarodowe sieci koordynowane przez NCN

QuantERA to program koordynowany przez Narodowe Centrum Nauki, który integruje organizacje finansujące badania naukowe z 30 krajów, tworząc jedną z największych sieci wspierających rozwój technologii kwantowych w Europie i poza jej granicami. QuantERA cieszy się dużym uznaniem partnerów, Komisji Europejskiej oraz środowiska naukowego, dzięki czemu program doczekał się już trzech edycji.

Sieć przede wszystkim organizuje konkursy na projekty badawcze realizowane przez międzynarodowe konsorcja, które od 2017 roku ogłaszane są co dwa lata. W czterech dotychczasowych konkursach QuantERA nagrodzono 101 projektów realizowanych przez 541 zespołów badawczych, w tym 38 z Polski.

Programy QuantERA i CHANSE otrzymały dofinansowanie Komisji Europejskiej w ramach Programu Ramowego UE Horyzont 2020.

Collaboration of Humanities and Social Sciences in Europe (CHANSE) to program ERA-Net Cofund koordynowany przez NCN, który powstał w wyniku współpracy sieci HERA i NORFACE, wspierających badania z zakresu humanistyki i nauk społecznych.

Do zadań CHANSE należy finansowanie wysokiej jakości międzynarodowych projektów badawczych oraz inspirowanie współpracy między naukowcami a różnymi grupami interesariuszy, takimi jak organizacje pozarządowe, instytucje kultury, prawodawcy, decydenci, szkoły itp. Program eksploruje nowe możliwości międzynarodowej współpracy badawczej i zapewnia szeroki zakres współpracy międzyakademickiej, społecznej i gospodarczej w krajach członkowskich, a także poza nimi.

W trzech zorganizowanych w ramach CHANSE konkursach finansowanie otrzymało 46 projektów, w tym 18 z udziałem naukowców z Polski. Łącznie w sfinansowanych przez CHANSE projektach udział bierze 225 zespołów z różnych krajów.

Inne programy międzynarodowe

NCN pełni rolę koordynatora działań krajowych w Europejskim Partnerstwie na rzecz Bioróżnorodności Rescuing Biodiversity to Safeguard Life on Earth (Biodiversa+). Stanowi ono europejską platformę skupiającą krajowe oraz regionalne programy badań i innowacji na rzecz ochrony i wzmacniania bioróżnorodności na Ziemi.

Biodiversa+, ma na celu połączenie nauki, polityki i praktyki na rzecz zmian transformacyjnych i stanowi element unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030. Partnerstwo Biodiversa+ ogłosiło do tej pory 4 konkursy na międzynarodowe projekty badawcze w ramach których sfinansowano 103 projekty, w tym 14 z udziałem Polaków.

Program Biodiversa+ otrzymał dofinansowanie Komisji Europejskiej w ramach programu finansowania badań naukowych i innowacji UE Horyzont Europa.

Centrum jest zaangażowane w program Weave oparty o procedurę agencji wiodącej (*Lead Agency Procedure – LAP*) polegającą na wykorzystaniu krajowych konkursów, uruchamianych przez każdą z zaangażowanych instytucji, do oceny projektów międzynarodowych.

Wnioski o finansowanie dwu- lub trójstronnych projektów badawczych we wszystkich dyscyplinach nauki są poddawane ocenie merytorycznej tylko w jednej z instytucji – agencji wiodącej. Rolę agencji wiodącej pełni wybrana instytucja, właściwa dla jednego z zespołów uczestniczących w danym projekcie. Wnioski te są oceniane wraz z pozostałymi wnioskami złożonymi w konkursie, również tymi, które nie mają międzynarodowego charakteru.

Centrum prowadzi w obrębie programu Weave współpracę z agencjami partnerskimi z Austrii (Austrian Science Fund, FWF), Czech (Czech Science Foundation, GAČR), Słowenii (Slovenian Research and Innovation Agency, ARIS), Szwajcarii (Swiss National Science Foundation, SNSF), Niemiec (German Research Foundation, DFG), Luksemburga (Luxembourg National Research Fund, FNR) oraz Belgii – Flandrii (Research Foundation

– Flanders, FWO). Program ten powstał pod auspicjami stowarzyszenia Science Europe.

W NCN nabór dwu- lub trójstronnych wniosków we wszystkich dyscyplinach nauki w ramach programu Weave prowadzony jest w dwóch konkursach, zależnie od tego, czy rolę agencji wiodącej pełni zagraniczna instytucja partnerska czy NCN:

- w konkursie Weave-UNISONO – w przypadku wniosków krajowych, dla których wnioski wspólne są składane i oceniane w zagranicznych instytucjach partnerskich jako agencjach wiodących (FWF, GAČR, ARIS, SNSF, DFG, FNR lub FWO);
- w jesiennej edycji konkursu OPUS – w przypadku wniosków o finansowanie projektów badawczych realizowanych w ramach współpracy LAP ocenianych w NCN jako agencji wiodącej.

WSPÓŁPRACA Z AMERYKAŃSKĄ AGENCJĄ NATIONAL SCIENCE FOUNDATION W RAMACH KONKURSU NSF-CEUS

Naukowcy zajmujący się badaniami matematycznymi mają możliwość udziału w nowym konkursie uruchomionym od 2025 r. we współpracy z National Science Foundation (NSF) i instytucjami finansującymi badania naukowe zrzeszonymi w ramach inicjatywy Central European Science Partnership (CEUS) z Polski (NCN), Austrii (FWF), Czech (GAČR),

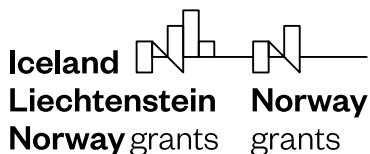
Słowenii (ARIS) i Węgier (MTA). Do konkursu składać można wnioski dwu- lub trójstronne, które oceniane są następnie merytorycznie przez agencję wiodącą której rolę pełni w programie National Science Foundation.

WSPÓŁPRACA DWUSTRONNA

Centrum ogłasza cyklicznie konkursy we współpracy dwustronnej z partnerami z Chin (National Natural Science Foundation of China – NSFC) oraz Litwy (Research Council of Lithuania – LMT).

Jak dotąd uruchomione zostały 4 edycje polsko-chińskiego konkursu SHENG, ogłaszane od 2018 roku. Naprzemiennie, co 2 lata, otwierany jest nabór dla wybranych obszarów dziedzinowych z zakresu nauk ścisłych i technicznych, a także nauk ekonomicznych i im pokrewnych, a następnie, nabór dla pozostałego zakresu nauk ścisłych, nauk o życiu oraz badań w wybranych obszarach psychologii i nauk społecznych. Wnioski oceniane są merytorycznie niezależnie przez NCN i NSFC, a do finansowania rekomendowane są te, które uzyskają pozytywną ocenę ekspertów w obu agencjach.

Nabór w polsko-litewskim programie DAINA otwarty jest każdorazowo dla wszystkich dziedzin nauki. Dotychczas odbyły się 3 konkursy we współpracy NCN i LMT, począwszy od roku 2017.

FUNDUSZE EOG I FUNDUSZE NORWESKIE 2021–2028

NCN pełni rolę operatora programu Badania podstawowe w ramach IV edycji funduszy EOG i funduszy norweskich na lata 2021–2028. Program wspiera badania podstawowe we wszystkich dziedzinach nauki, z uwzględnieniem priorytetów, takich jak: zielona transformacja, demokracja, praworządność i prawa człowieka, integracja społeczna i odporność społeczeństwa. Promowane są badania w zakresie nauk społecznych i humanistycznych oraz polarnych, a także współpraca interdyscyplinarna i międzysektorowa. Szczególny nacisk jest położony na rozwój współpracy badawczej z podmiotami z Norwegii, Islandii i Liechtensteinu.

Konkursy i inicjatywy planowane w ramach programu:

- **konkurs GRIEG BIS** na dwu- lub wielostronne projekty badawcze obejmujące wszystkie obszary badawcze w ramach paneli NCN,
- **konkurs SYMFONIA BIS** na interdyscyplinarne projekty badawcze realizowane przez zespoły we współpracy dwu- lub wielostronnej. Finansowane będą projekty łącznie nauki społecznej i humanistycznej z naukami przyrodniczymi oraz ścisłymi i technicznymi, w tym m.in. dotyczące zastosowania nowoczesnych narzędzi AI do analizy *big data*,

- **predefiniowany projekt w zakresie badań polarnych,**
- **program stypendialny dla młodych naukowców** skierowany do osób pracujących już w polskich instytucjach akademickich lub planujących relokację do Polski.

W konkursach GRIEG BIS i SYMFONIA BIS NCN będzie zachęcać do działań wzmacniających synergę z programami ramowymi UE oraz inicjatywami badawczymi realizowanymi w innych krajach-beneficjentach funduszy EOG i funduszy norweskich.

FULBRIGHT SENIOR AWARD – KOMPONENT BADAWCZY

Stypendystki i stypendyści programu Fulbright Senior Award organizowanego przez Polsko-Amerykańską Komisję Fulbrighta po powrocie do Polski mogą kontynuować współpracę z naukowcami ze Stanów Zjednoczonych, dzięki finansowaniu uzyskanemu z NCN. Naukowczynie i naukowcy, których projekt zgłaszany do Fulbright Senior Award mieści się w zakresie badań podstawowych mogą ubiegać się o finansowanie tzw. komponentu badawczego po zakończeniu stypendium Fulbrighta i powrocie do jednostki macierzystej. Dzięki realizacji komponentu współpraca naukowa z partnerem z USA może być kontynuowana m.in. poprzez wspólne prowadzenie

badania, wyjazdy do instytucji partnerskiej lub przyjęcie jej przedstawicieli u siebie, czy też promowanie realizowanego projektu i jego wyników.

DIOSCURI

We współpracy z niemieckim Towarzystwem Maxa Plancka (MPG) Narodowe Centrum Nauki współtworzy program DIOSCURI mający na celu powoływanie oraz monitorowanie efektów pracy Centrów Doskonałości Naukowej w Polsce. Program przyczynia się do zrównoważenia dystrybucji doskonałości naukowej w Europejskiej Przestrzeni Badawczej (ERA)

W ramach dotychczasowych czterech edycji konkursu przy polskich instytucjach przyjmujących, specjalizujących się w różnych dziedzinach nauki, utworzonych zostało osiem Centrów Dioscuri. Każde nowo powstałe Centrum współpracuje z niemieckim partnerem naukowym, a jego finansowanie zapewnia NCN ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego RP oraz ze środków Ministerstwa Edukacji i Badań Naukowych Republiki Federalnej Niemiec. Liderzy Centrów Doskonałości Naukowej Dioscuri tworzą nowe, konkurencyjne naukowo zespoły badawcze w jednostkach przyjmujących i pozyskują dalsze środki na finansowanie badań w ramach swoich centrów.

PARTNERSTWO EUROPEAN OPEN SCIENCE CLOUD

Partnerstwo EOSC to inicjatywa utworzona w ramach programu Horyzont Europa, której celem jest rozwój i wdrożenie Europejskiej Chmury Otwartej Nauki (EOSC). Jest to współpraca między Komisją Europejską a podmiotami badawczymi, instytucjami finansującymi naukę oraz organizacjami zajmującymi się infrastrukturą badawczą i danymi, reprezentowanymi przez Stowarzyszenie EOSC. W Polsce koordynacją Partnerstwa EOSC zajmuje się NCN, które pełni rolę Polskiej Organizacji Przedstawicielskiej w Stowarzyszeniu EOSC. NCN odpowiada za krajową koordynację działań związanych z EOSC, w tym zaangażowanie interesariuszy oraz realizację projektów wspierających rozwój otwartej nauki. Dodatkowo, przedstawiciele Polski uczestniczą w pracach EOSC Steering Board, grupy eksperckiej Komisji Europejskiej, która koordynuje działania w zakresie otwartej nauki na poziomie rządów państw członkowskich.

Główne cele partnerstwa EOSC:

- Utworzenie federacyjnej infrastruktury danych badawczych – ułatwienie dostępu do zasobów badawczych w Europie.
- Promowanie zasad FAIR (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable) dla danych badawczych.
- Wsparcie otwartej nauki poprzez rozwój narzędzi i usług dla naukowców.

- Budowa spójnych polityk dotyczących zarządzania danymi i ich ponownego wykorzystania.

eosC | Focus

EOSC FOCUS

EOSC Focus to projekt wspierający partnerstwo EOSC w realizacji celu, jakim jest ustanowienie otwartej nauki standardem. Projekt, finansowany w ramach programu Horyzont Europa, trwa od 1 czerwca 2022 r. do 31 maja 2025 r. i wspiera koordynację działań realizowanych w ramach Partnerstwa oraz realizację EOSC Strategic Research and Innovation Agenda. Działalność NCN w ramach EOSC Focus koncentruje się na monitorowaniu postępów, identyfikacji strategicznych luk oraz opracowaniu modelu finansowania dla zrównoważonego rozwoju EOSC. Projekt obejmuje także wdrażanie zasad uczestnictwa oraz współpracę z innymi inicjatywami międzynarodowymi. Konsorcjum tworzą instytucje z Belgii, Austrii, Polski, Niemczech, Hiszpanii i Finlandii, a koordynatorem jest Stowarzyszenie EOSC. NCN pełni rolę lidera odpowiedzialnego za monitorowanie i ocenę wpływu działań EOSC, a także koordynuje współpracę w ramach regionalnego hubu EOSC obejmującego m.in. kraje Europy Środkowo-Wschodniej.

W 2024 r. NCN uzyskało finansowanie na projekt EOSC Gravity, który będzie wspierał transformację EOSC w nową strukturę zarządzania i finansowania. Projekt umożliwi kontynuowanie działań rozpoczętych

w ramach EOSC Focus i stworzy nowe możliwości angażowania interesariuszy EOSC.

Partnerstwo Social Transformations and Resilience

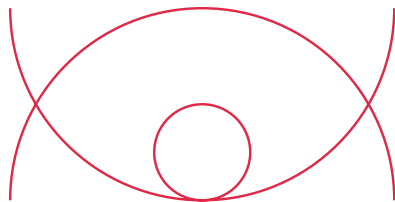
W 2025 r. Narodowe Centrum Nauki objęło rolę koordynatora Partnerstwa Europejskiego Social Transformations and Resilience (STR). Celem partnerstwa jest odpowiedź na wyzwania społeczne związane z klimatem, demografią, cyfryzacją i niespodziewanymi katastrofami, zdobycie wiedzy i wypracowanie narzędzi radzenia sobie z tymi wyzwaniami we współpracy międzynarodowej, interdyscyplinarnej i w sposób systemowy.

Partnerstwo ma pomóc w kształtowaniu polityki opartej na badaniach naukowych w obszarach tematycznych takich jak:

- wsparcie modernizacji systemów ochrony społecznej i usług podstawowych;
- przyszłość pracy;
- wspieranie edukacji i rozwijania umiejętności;
- sprawiedliwa transformacja w kierunku neutralności klimatycznej.

W ramach partnerstwa STR organizowane będą konkursy na międzynarodowe projekty badawcze w czterech obszarach tematycznych partnerstwa. Prowadzone będą również działania zmierzające do przygotowania, testowania i zastosowania narzędzi i polityk mających na celu wzmocnienie zdolności krajów do budowy odporności na katastrofy i wyzwania społeczne.

Eksperci NCN

Narodowe Centrum Nauki powołuje ekspertów w poszczególnych dziedzinach, których zadaniem jest merytoryczna, rzetelna, wnikliwa i bezstronna ocena wniosków składanych w konkursach oraz raportów z realizacji projektów, przeprowadzona zgodnie z odpowiednimi regulacjami przyjętymi przez Radę NCN. Ekspert jest niezależny w swoich działaniach i ocenach, a także zobowiązany do pracy w oparciu o osobiste kompetencje, doświadczenie i najlepszą wiedzę.

Wnioski o finansowanie projektów w konkursach NCN oceniane są przez polskich i zagranicznych naukowców. Podstawą wyboru ekspertów jest doskonałość naukowa i brak konfliktu interesu.

Eksperci zaangażowani do oceny wniosków i projektów finansowanych przez NCN:

- 1. członkowie zespołów ekspertów** – wybierani przez Radę NCN spośród wybitnych naukowców, powołani przez dyrektora NCN do oceny wniosków w ramach panelu dziedzinowego lub w grupie nauk. Opiniują wnioski indywidualnie

na pierwszym etapie oceny. Podczas posiedzeń debatują nad wspólną oceną dla każdego wniosku i kolegiatnie decydują o jego dalszych losach, m.in. o tym, czy znajdzie się on na liście projektów rekomendowanych do finansowania,

- 2. eksperci zewnętrzni** – sporządzający opinie indywidualne na drugim etapie oceny w większości konkursów NCN,
- 3. członkowie zespołów statych** – oceniający raporty z realizacji grantów NCN.

W swoich działaniach eksperci NCN zobowiązani są do kierowania się troską o rozwój nauki w Polsce, poprzez wspieranie – w ramach swych kompetencji – badań naukowych, które najbardziej zasługują na promocję i finansowe wsparcie. W realizowaniu swych zadań zachowują zasadę poufności w odniesieniu do procesu oceniania, treści oceny oraz osób ją przygotowujących. Eksperci są zobowiązani do przestrzegania zasad etycznych przyjętych przez Radę NCN.

W 2024 r. w NCN powołano

2132

członków zespołów
ekspertów

1

na pierwszym etapie oceny
zaopiniowali łącznie prawie

10,3 tys.

wniosek

2

w drugim etapie procesu oceny
wniosków uczestniczyło niemal

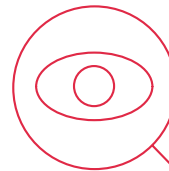
10,3 tys.

ekspertów zewnętrznych
z kraju i z zagranicy

wykonali blisko

8,6 tys.

indywidualnych ocen

Odsetek recenzji zagranicznych
wyniósł przeszło

99%

Ocena wniosków

Celem działalności Narodowego Centrum Nauki jest finansowanie najlepszych badań naukowych poprzez wypracowany dwuetapowy system środowiskowej oceny wniosków (*peer review*). Rada NCN przyjęła jako ogólną zasadę uwzględnianie w starannie przemyślanych proporcjach zarówno oceny jakości samego projektu, jak i kwalifikacji oraz osiągnięć kierownika projektu.

Proces oceny wniosku rozpoczyna się od dokonywanej przez koordynatorów dyscyplin oceny formalnej obejmującej weryfikację kompletności oraz prawidłowości przygotowania i złożenia wniosku o finansowanie projektu. Oceny merytorycznej wniosków dokonują zespoły ekspertów i przebiega ona w większości konkursów NCN dwuetapowo.

I ETAP

Wnioski są opiniowane przez członków zespołów ekspertów. Opinie indywidualne stanowią punkt wyjścia do dyskusji nad wnioskiem podczas pierwszego posiedzenia panelowego. Decyzja o odrzuceniu wniosku lub skierowaniu go do drugiego etapu oceny jest podejmowana kolegiąlnie przez zespół. Zespoły ekspertów

przygotowują listy wniosków skierowanych do II etapu lub do finansowania w konkursie MINIATURA (w tym konkursie ocena merytoryczna jest jednoetapowa).

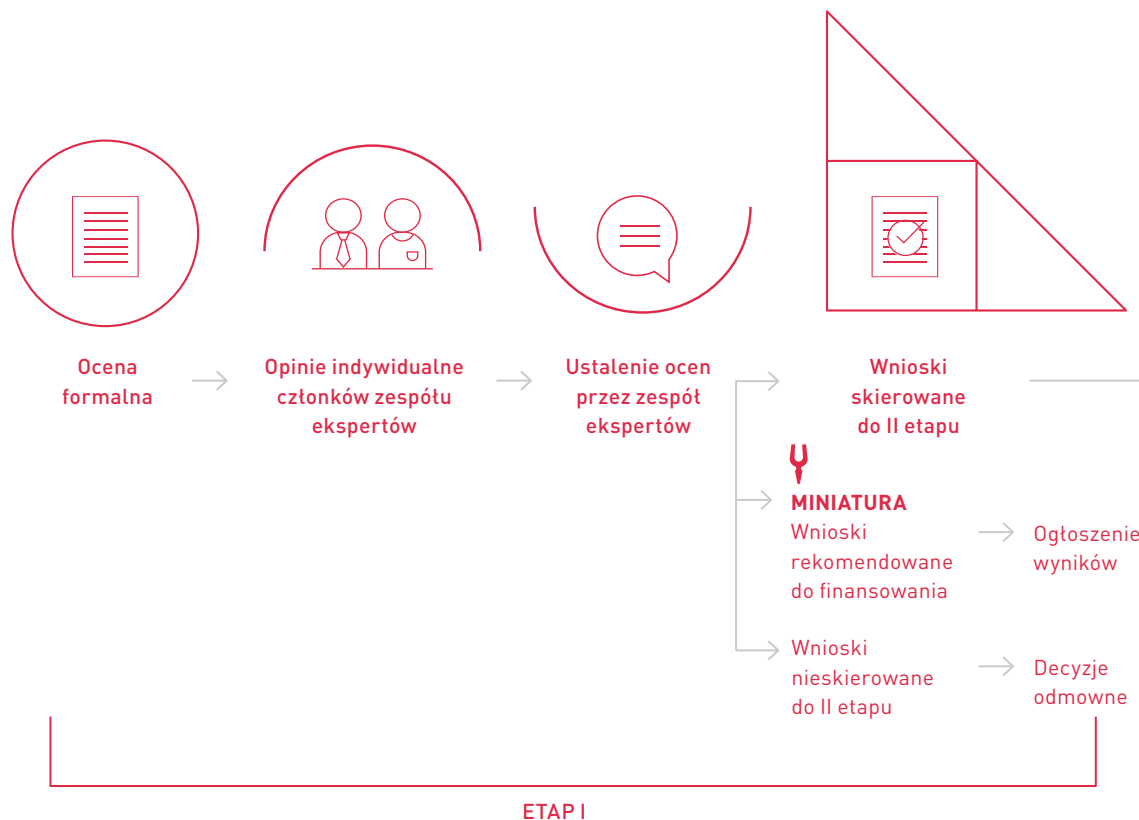
II ETAP

Przebiega jednym z dwóch trybów w zależności od konkursu. Wnioski złożone w konkursach OPUS, PRELUDIUM, SONATINA, SONATA, SONATA BIS, MAESTRO są opiniowane przez ekspertów zewnętrznych (recenzentów), w tym zagranicznych, których opinie są następnie omawiane przez zespół ekspertów podczas drugiego posiedzenia panelowego. Ekspertów zewnętrznych wskazują koordynatorzy dyscyplin z uwzględnieniem rekomendacji członków zespołu. W konkursach SONATINA, SONATA BIS oraz MAESTRO na II etapie oceny dodatkowo przeprowadzana jest rozmowa kwalifikacyjna.

Zespół ekspertów ustala ocenę wniosku oraz sporządza listy rankingowe wskazując wnioski rekomendowane do finansowania.

Schemat oceny wniosków został przedstawiony na kolejnych stronach.

Schemat oceny wniosków

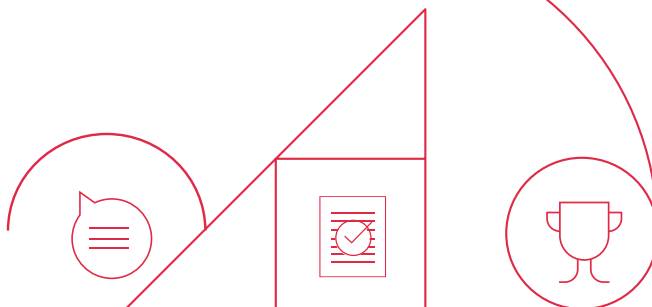

☪ S" 甲

SONATINA, SONATA BIS, MAESTRO
Opinie ekspertów zewnętrznych
+ rozmowa z kierownikiem projektu

♫ ♪ S

OPUS, PRELUDIUM, SONATA
Opinie ekspertów zewnętrznych

Ustalenie
ocen przez zespół
ekspertów

Projekty
rekomendowane
do finansowania

Ogłoszenie
wyników

Wnioski
nierekomendowane
do finansowania

Decyzje
odmowne

ETAP II

Harmonogram

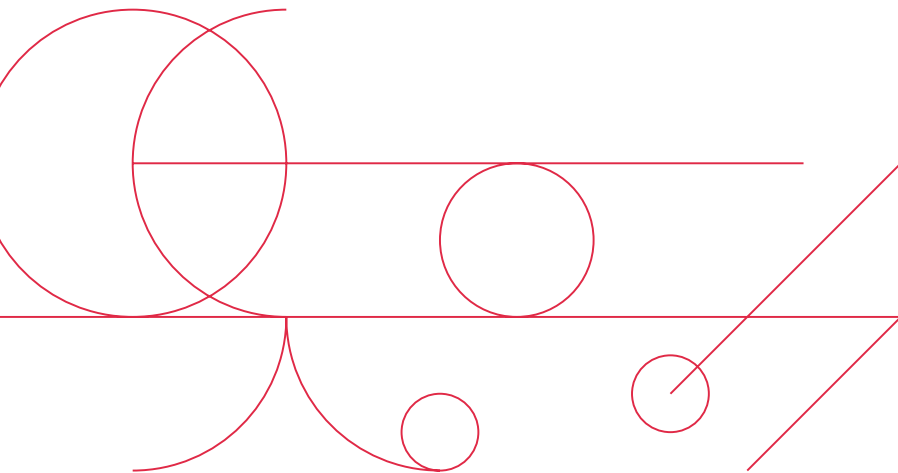
konkursów NCN

Harmonogram konkursów krajowych, dwustronnych i realizowanych zgodnie z procedurą LAP w 2025 r.

Harmonogram konkursów ogłaszanych przez sieci międzynarodowe i partnerstwa z udziałem NCN

Równy dostęp kobiet i mężczyzn do środków na badania

Równość szans w dostępie do środków na badania to jeden z kluczowych priorytetów Narodowego Centrum Nauki. W 2022 roku NCN przyjęło Plan Równości Płci, a dane dotyczące udziału przedstawicieli obu płci w systemie grantowym publikujemy regularnie.

UDZIAŁ Kobiet
I MĘŻCZYZN
W PROJEKTACH NCN

Analiza aktywności grantowej pokazuje, że kobiety i mężczyźni składają wnioski do NCN z podobną częstotliwością. W latach 2011-2024 w konkursach NCN uczestniczyło ponad 29,6 tysiąca naukowczyń i ponad 29 tysięcy naukowców.

Niewielka różnica w skuteczności (40% mężczyzn, 37% kobiet) może jednak sugerować, że badaczki napotykają pewne bariery w dostępie do finansowania. Te dane są sygnałem do dalszego monitorowania i – w razie potrzeby – podejmowania działań wspierających.

AKTYWNOŚĆ GRANTOWA

50,5%

wnioskujących
[29,6 tys.
kobiet]

49,5%

wnioskujących
[29 tys. mężczyzn]

SKUTECZNOŚĆ

40%

mężczyzn

37%

kobiet

Młodzi naukowcy

Jednym z priorytetów Narodowego Centrum Nauki jest wspieranie rozwoju młodych naukowców, czyli osób będących przed doktoratem lub do 7 lat po uzyskaniu stopnia naukowego doktora. Z myślą o nich powstały konkursy PRELUDIUM, SONATINA, SONATA, w których nie muszą rywalizować z bardziej doświadczonymi badaczami. W latach 2011-2024 ogłoszono w sumie 70 konkursów adresowanych do młodych naukowców.

NCN wspiera rozwój młodych naukowców poprzez finansowanie realizowanych przez nich badań.

**W krajowych konkursach* NCN
rozstrzygniętych w 2024 r.:**

34%

łącznej kwoty przyznanej naukowcom stanowiło finansowanie projektów realizowanych przez młodych naukowców,

51%

ogółu wniosków stanowiły wnioski złożone w konkursach adresowanych do młodych naukowców i w innych konkursach krajowych NCN, w których kierownik projektu spełniał definicję młodego naukowca,

57%

zakwalifikowanych do finansowania projektów jest realizowane przez młodych naukowców.

* Ze względu na brak danych nie ujęto konkursu TANGO, konkursów ogłaszanych wspólnie z NAWA oraz SZYBKIEJ ŚCIEŻKI DOSTĘPU DO FUNDUSZY NA BADANIA NAD COVID-19, a także Specjalnego Programu dla ukraińskich naukowców na kontynuowanie badań w Polsce.

Nagroda NCN 2024

Nagroda Narodowego Centrum Nauki jest wyróżnieniem przyznawanym naukowcom do 12 lat od roku uzyskania stopnia doktora odznaczających się znaczącym osiągnięciem naukowym, udokumentowanym publikacjami afiliowanymi w polskiej instytucji naukowej.

Nagrodę ustanowiła Rada Narodowego Centrum Nauki w lutym 2013 r. Wyróżnienie, w trzech obszarach badawczych: nauki humanistyczne, społeczne i o sztuce (HS), nauki o życiu (NZ) oraz nauki ścisłe i techniczne (ST), przyznaje kapituła, w skład której wchodzi dyrektor i Rada NCN.

W 2024 r. wyróżnienia zostały przyznane już po raz dwunasty. Uroczystość wręczenia Nagrody NCN 2024 odbyła się 9 października w Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha w Krakowie.

nauki ścisłe
i techniczne

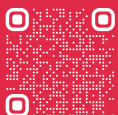

nauki
o życiu

nauki humanistyczne,
społeczne i o sztuce

Laureaci Nagrody NCN 2024

Wiktor Lewandowski

Laureat w obszarze nauk ścisłych i technicznych

Nagrodzone osiągnięcie: stworzenie przełomowej techniki wytwarzania chiralnych nanomateriałów fotonicznych

Błażej Skrzypulec

Laureat w obszarze nauk humanistycznych, społecznych i o sztuce

Nagrodzone osiągnięcie: badania nad strukturalnymi aspektami doświadczeń percepcyjnych

Marcin Magierowski

Laureat w obszarze nauk o życiu

Nagrodzone osiągnięcie: badania nad tlenkiem węgla i siarkowodoru jako kluczowymi przekazanikami sygnałowymi w patogenezie i farmakologii zmian w obrębie przewodu pokarmowego

Przykłady projektów finansowanych przez NCN

POCZYTAJ
O PROJEKCIE

Kierownik projektu:

Marcin Poręba

Politechnika Wrocławska

Tytuł projektu: Badanie aktywności nowotworów w celu opracowania nowej generacji koniugatów przeciwciało-lek

Panel: NZ5

Konkurs: OPUS 20, ogłoszony 15 września 2020 r.

POCZYTAJ
O PROJEKCIE

Kierownik projektu:

Karolina Zielińska-Dąbkowska

Politechnika Gdańska

Tytuł projektu: Identyfikacja i ocena mierzalnych parametrów dotyczących wizualnego i niewizualnego wpływu światła

Panel: NZ7

Konkurs: MINIATURA 4, ogłoszony 1 czerwca 2020 r.

POCZYTAJ
O PROJEKCIE

Kierownik projektu:

Marcin Brocki

Uniwersytet Jagielloński

Tytuł projektu: Cyfrowa estetyzacja
środowisk wrażliwych

Panel: HS3

Konkurs: CHANSE, ogłoszony 9 marca 2021 r.

POCZYTAJ
O PROJEKCIE

Kierownik projektu:

Marta Smolińska

Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny
Abakanowicz w Poznaniu

Tytuł projektu: Pogranicze jako *transition space*.
Strategie artystyczne i kuratorskie wobec granicy
polsko-niemieckiej w kontekście polityki kulturalnej
obu krajów oraz border art (1989-2019)

Panel: HS2

Konkurs: OPUS 16, ogłoszony 14 września 2018 r.

POCZYTAJ
O PROJEKCIE

Kierownik projektu:

Paweł Ziółkowski

Politechnika Gdańska

Tytuł projektu: Optymalizacja kształtu
i rozmieszczenia nanostruktur złota
w komorze bakteriobójczej wykorzystującej
proces fototermaablacji

Panel: ST8

Konkurs: SONATA 17, ogłoszony 15 września 2021 r.

POCZYTAJ
O PROJEKCIE

Kierownik projektu:

Agnieszka Janiuk

Centrum Fizyki Teoretycznej PAN

Tytuł projektu: Dynamika procesów wokół
gwiazd zwartych

Panel: ST9

Konkurs: MAESTRO 15, ogłoszony 23 lutego 2024 r.

WWW.NCN.GOV.PL

GRAMY DLA POLSKIEJ NAUKI

2025